

Ticho ako u Hegera

Na konci uplynulého týždňa sme už mali vidieť nejakú podobu reformného plánu, na základe ktorého sa budeme uchádzať o európske peniaze z fondu obnovy.

Istá spravodajská televízia si postavila nedeľný diskusný program s domnienkou, že už budeme kontúry plánu poznať. Lenže minister Heger v piatok nevystúpil, do nedele poobedia žiaden dokument na stránkach minfinu nevisel a dokonca ani u premiéra Matoviča na facebooku sme nemohli načerpať informačnú útechu.

Posunuli sme sa však aspoň o slepačí krok, keď Tomáš Valášek odvetil, že uniknutý dokument, ktorý mal byť podkladom na reformy, ním tak celkom nie je.

Je to o to zábavnejšie, že médiá sa na jeho základe už nejaký čas dožadovali informácií. A, napríklad, europoslankyňa Nicholsonová priznala, že si tento dokument aj stiahla a našťudovala na diskusiu s oponentkou.

Že Hegerov utajený kolektív vylúčil z iniciatívnej fázy debaty opozíciu, je na pováženie, ale že vylúčil z kruhu informovaných aj vlastných partnerov, je už aj smiešne.

Takže desať dní pred odovzdávkou prvej verzie národného plánu nevieme ani to, kto na ňom vlastne u Hegera participuje. Skúsme na to ísť opačne – tušíme, kto nie.

Nie je to nik z opozície, lebo vraj prečo by sa táto vláda niečo riešila s Ficom. Nie sú to veľkí zamestnávateľia, lebo sme počuli pred časom od Hegera, že pán Soták je predseda Ficov človek. Nie je to nik z NBS, pretože od kašimirovcov prišiel vlastný návrh. Nie sú to azda ani signatári Vízie 2030 z iniciatívy Americkej obchodnej komory, aj keď možno už dnes niektorí sú na palube, ak má platiť, že na pláne robia tí najlepší.

Hádame, že u Hegera v prvej fáze rozhodli, kto je priateľ a kto brzda reforiem a podľa toho oslovovali na spoluprácu. Prípadne to bolo oveľa náhodnejšie kritérium, pretože kľúč výberu spolupracovníkov nepoznáme. A nevieme ani dôvod, prečo by sme ho nemali poznať.

Takže ak ste, napríklad, vo vedení univerzity a žiadnu pozvánku k prípravnému stolu ste nedostali, čo si máte myslieť? A zatiaľ viete, že vzdelávanie medzi prioritami istotne bude...

To len na ilustráciu, že utajovanie nepôsobí nijako upokojujúco a konštruktívne. V zmysle nechajte ich pracovať a potom nech si každý kváka, čo mu hrdlo ráci, keď už bude základný dokument na stole (Matovič).

Nevieme, prečo slovenský – či skôr matovičovsko-hegerovský – štýl prípravy reformného dokumentu vyzerá takto. No tušíme, že paranoja z premiérových statusov už preniká aj do organizácie práce v štáte. A to je aj pre menšie diela ako reformný kolos zlou indíciou. **Zuzana Kepplová** © SME

Bez gastráčov nepomrieme

Panebože, to trvalo. Roky vlečúce sa ťaťhovačky medzi zástancami a odporcami stravovacích poukázok by sa čoskoro mali dostať do finále.

Rezort práce Milana Krajniaka sa chystá novelizovať Zákoník práce a dať ľuďom na výber, či chcú naďalej prepočítavať obedy na hodnotu papierikov, sledovať, kde a čo s nimi môžu zaplatiť a kontrolovať si dátum platnosti, alebo jednoducho dostanú viac peňazí na účet.

Návrh gastráč verzus cash bude ešte pár dní v pripomienkovom konaní. V prípade schválenia, a hádam aj doriešenia zatiaľ nezodpovedaných otázok, by mal platiť od marca budúceho roku. To, mimochodom, bude už o vyše dekádu neskôr, ako to gastráče mohli mať spočítané. Jozef Mihál, vtedajší minister práce, ich zrušenie označoval za dobrý nápad už za Račicovej vlády. No ostalo len pri tom.

Gastráčové firmy ešte ďalších desať rokov úspešne fungovali a žili z prestrelených poplatkov, ktoré vybírali i od zamestnávateľov, i od prevádzok. Nažívali si tak spokojne, že sa dokonca rozhodli nelievať si do kapusty a (asi nie nad vyprážaným syrom z kantíny) uzavreli kartel.

Protimonopolný úrad (PMÚ) im síce klepol po prstoch a pokuty, ktoré v roku 2016 vyfasovali, neboli malé, no vzhľadom na výnosnosť ich biznisov zdálo sa im ohrozujúce.

Ľudia tak mohli pobadať, ako férovo sa v tomto segmente u nás podniká. A práve veľká časť zamestnancov by teraz mala dostať moc rozhodnúť, či sú pre ňu gastráče prínosom, alebo skôr na obtiaž.

PMÚ už pred rokmi odporúčal, aby štát poslal celý tento biznis na smetisko dejín. S odôvodnením, že je zatažujúci, neefektívny a aj do budúcnosti náchylný na ďalšie nekalé dohody.

Občas sa z diskusií na túto tému zdá, že pred príchodom gastráčov spásala Slovač podtatranské lúky a mrela hladom. „Pracujúci ľud má právo na teplé jedlo, a to si bez poukázok nedopraje.“ Skalný argument opakujú raz emitenti, potom odborári a v obľube ho mali aj smeráci a dankovci, keď držali opraty.

Prezradíme vám všetkým tajomstvo: najesť sa dá, dokonca bez akýchkoľvek obmedzení či poplatkov, za iné papieriky. Volajú sa peniaze. A nepotrebujeme ani stravovacie karty. Stačia debetné.

Áno, ohrozená sa môže momentálne cítiť aj časť gastro prevádzok. No určite to nebude tá, ktorá makala a kvalitnou kuchyňou a službami sa jej podarilo vybudovať si stálu klientelu a dobré renomé. Ale skôr tá, kde je prepálený kurací „Cordon blue“ za 3,99 aj s polievkou špecialitou šéfkuchára.

A takých škoda tiež nebude. **Branislav Benčat** © SME

Politická divízia Agrofertu zvíťazila, no stratila koaličný potenciál.

Prečíslený Babiš

Najzvláštniejšie voľby českej demokracie vyhrali v prvom rade voliči. Napriek veľkým obavám z covidovej situácie, jednej z najhorších v Európe, podporili krajské a senátne voľby účasťou porovnateľnou ako pred štyrmi rokmi.

Politický výsledok hlasovania zneprehľadňuje množstvo koalícií v každom kraji. Zastupiteľské mandáty a postupy do druhého senátneho kola (bude o týždeň, priamo – cez 50 percent – postúpil iba jeden kandidát za starostov) však pasujú za druhého veľkého víťaza demokratickú opozíciu.

Významnejšia než rôzna miera, v akej sa víťazne môžu cítiť Starostovia, Piráti, ODS, TOP 09 a KDU-ČSL, je skutočnosť, že koalície, ktoré spolu vytvorili (aj s menšími regio-

nálnymi zoskupeniami), priniesli synergický efekt. Je to kľúčové nielen pre podobu budúcich krajských „vlád“, ktoré začali úspešné strany zostavovať hneď po sčítaní hlasov, ale predovšetkým ako posolstvo pre parlamentné voľby o rok.

Či už zamýšľanému spojení Pirátov so starostami (STAN), tak aj pytačkám ODS s „topkou“ a ľudovcami poslúžili tieto voľby ako skúška správnosti rozhodnutia.

Aj keď, iste, rozdiely medzi regionálnym a republikovým formátom hlasovania – napríklad kvórum do Poslaneckej snemovne je pre dvojkoalíciu 10 percent, pre trojkoalíciu 15 – sa nesmú podceňovať.

Aha. Všade sa píše, že české krajské a senátne voľby vyhralo ANO. Nuž, ak aj vynecháme, že politická divízia Agrofertu výrazne zaostala či za svojimi

Pravdepodobnosti, že ANO parlamentné voľby vyhrá, ale svoju tretiu vládu už nevytvorí, sa dostali do približnej rovnováhy.

čislami z prieskumov, či za voľbným výsledkom 2017 (teraz 22 percent, číslo je objektívne, keďže ANO ako jediné nekanididovalo v koalíciách), podstatnejšia pre budúcnosť než nominálny primát v desiatich krajoch je strata koaličného potenciálu.

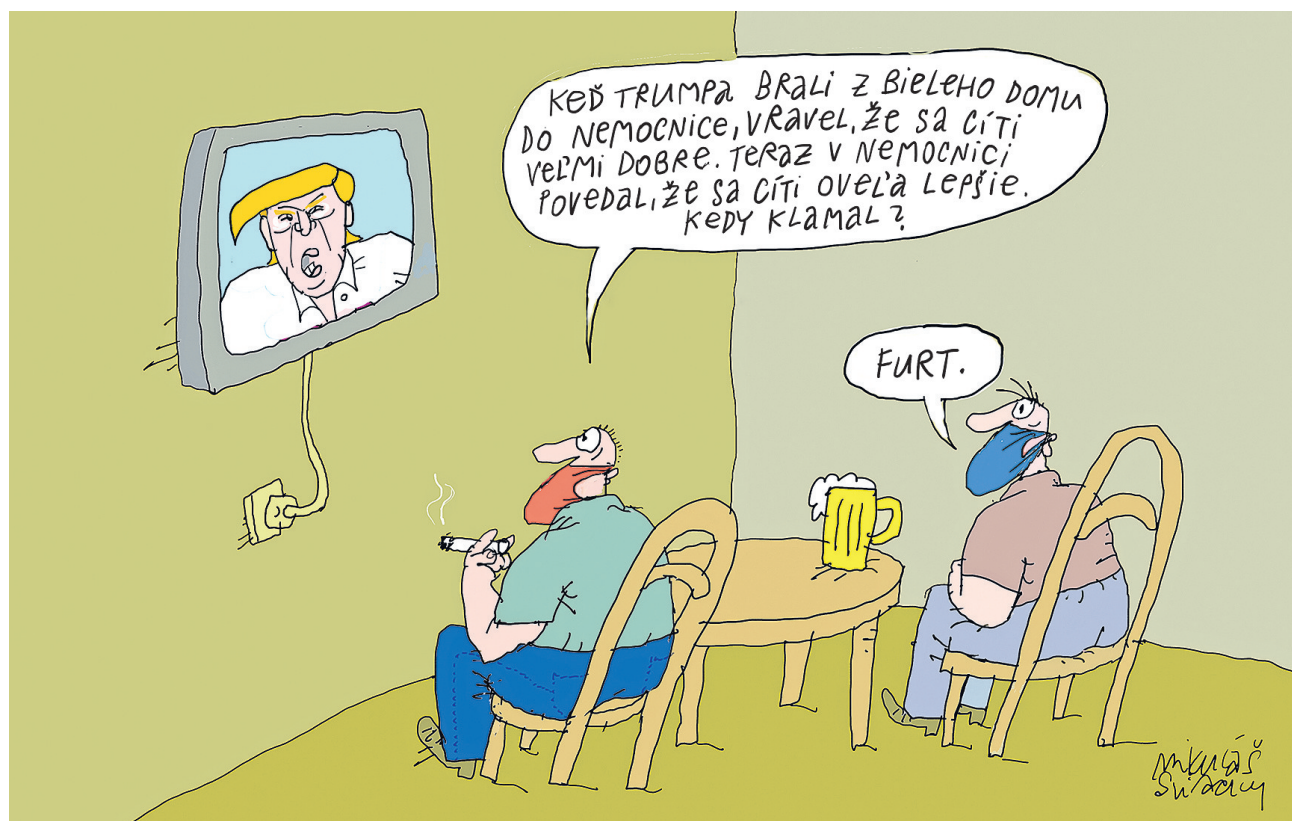
Zatiaľ čo pred štyrmi rokmi sedelo ANO za stolom pri drvi-vej väčšine rokovaní o hajt-

manoch a krajských radách, teraz má opozícia dosť percent i negatívnej skúsenosti s Babišom, aby – zrejme s výnimkou Moravskosliezského kraja, kde získali 30 percent – obišla ANO veľkým oblúkom.

Na zásadný odkaz volieb, ktorým je opozičné prečíslenie vládnej koalície, vyrazil ešte hlbšiu pečať výsledok ČSSD. Chradnutie kedysi 30+ percentnej strany podčiarkol výsledok pod 5 percent v piatich krajoch napriek tomu, že červená mikina predsedu Hamáčka hrala v jednu chvíľu rolu symbolu vojny proti covidu. Skrátka a dobre, po krajskej a senátnej generálke sa pravdepodobnosti, že ANO parlamentné voľby vyhrá, ale svoju tretiu vládu (s ČSSD či inak) už nevytvorí, dostali do približnej rovnováhy.

Peter Schutz © SME

Sliacky

Keď Blaha píše o Svini

Udrela zriedkavá chvíľa, keď facebookový status smeráka Luboša Blahu stojí za pozornosť. V rámci útoku na autora Arpáda Soltésza zaobchádza s jeho dielom nasledovne:

„...scenár k tendenčnému filmu Sviňa, ktorý presne v čase predvolebnej kampane šíril pudovú zlosť proti vláde a Smeru. Bežní návštevníci kina, ktorí v živote neboli voliť a politika ich nezaujíma, sa z filmu dozvedeli, že na Slovensku vládnu krutí mafiáni, ktorí vraždia, znásilňujú, kradnú a proste všetko to najhoršie, čo si viete predstaviť.“

Blaha sa spolieha na fakt, že na podrobnosti kauzy Čistý deň sa už pozabúdalo. Áno, podobnosť Svine s Čistým dňom je fakt náhodná. Nejaký fiktívny príbeh pred voľbami očiernil Smer a vytiahol OĽANO. A presne v tejto chvíli by bolo výborné, keby Blaha prezradil, ako na tieto súvislosti prišiel. Možno si aj spomína, čo si „bežní návštevníci kina“ mohli už dávno čítať v novinách.

Dnes píše

Nataša Holinová

Úplnou náhodou práve vládol Smer, už dlhé roky. Opozičná poslankyňa Natália Blahová zverejnila skutočnosť, že rodičia detí z resocializačného strediska menom Čistý deň sa márne obracali na políciu aj Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny s oznámeniami, že dievčatá v Čistom dni boli znásilnené alebo sexuálne zneužívané.

Až po komplexnom odpinknutí štátnymi orgánmi, ktoré sa o sexuálne násilie na deťoch zaujímal asi tak empaticky ako afganské orgány v americkom filme, sa rodičia odhodlali zverejniť to.

Podstatné je, že za vlády Smeru držala polícia s prokuratúrou aj ústredie nad Čistým dňom ochrannú ruku. Tento fakt bol evidentný hneď od začiatku vďaka dvom informáciám. Prvou bolo zistenie Toma Nicholsona z roku 2009, že Miková-

Tománková je na Úrade vlády riaditeľkou generálneho sekretariátu Výboru ministrov pre drogovú závislosť a napriek medializácii našla spôsob, ako si uliať dotáciu.

Druhou bolo zistenie, že do Čistého dňa smeruje prevažná väčšina detí, ktoré sú rozsudkami na Slovensku posielané do týchto zariadení – tých ostatných však bolo vyše desať. (Ako prvý to publikoval opozičný poslanec Beblavý.) Práve tak by to vyzeralo, keby ústredie vydalo rozkaz pre všetky okresy: posielajte do Čistého dňa.

Ktokoľvek zo Smeru si môže hovoriť, čo len chce, ale predchádzajúca vláda kryla kauzu Čistý deň s pokojom psychopata, za ktorého osobne pokladám každého, komu treba ešte vysvetľovať, ako sa civilizované riešia takéto prípady.

Blaha asi nevie, že filmu predchádzala kniha. Aj s úvodným upozornením: Keby ste sa v niektorej postave spoznali, okamžite sa prihláste na najbližšom policajnom oddelení alebo prokuratúre.

Autorka je prekladateľka a publicistka